

**Skuczi Nándor, a Nógrád Megyei Közgyűlés elnökének ünnepi beszéde 2022.
január 21-én, Balassagyarmaton, a Madách-díj átadásakor:**

„Hozz rá víg esztendőt!” - könyörgött Kölcsey Ferenc 1823. január 22-én, balsors által tépett drága nemzetéért.

Mintha csak tudta volna, hogy bizony, ebben a hónapban immáron két olyan örökfényű csillag született magyar földön, akik évszázadokra bevilágítják a Kárpát-medencét, de jut fényükből más, igazságot kereső népeknek, nemzeteknek is.

Kiskőrösön a kis Petőfi Sanyika kezdte meg rugdalozását a szülői ágyon. Alsósztrégován Imre köszönt be új jövevényként a nemzeti Madách családba.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Tisztelt Ünneplő Gyülekezet!

Szeretettel köszöntöm megyénk, hazánk, nemzetünk szellemi- és kulturális életének megjelent képviselőit. Minden kedves vendégünket, Ipolyon túlról érkezett testvéreinket.

Őszinte tisztelettel köszöntöm a tekintetes házigazda város, a januárban önmagát is különös joggal ünneplő Legbátrabb Város, Civitas Fortissima Balassagyarmat vezetőit, polgárait.

Megkülönböztetett nagyrabecsüléssel üdvözlöm díjazottainkat, kik életükkel, munkásságukkal igazolták Madách alábbi sorainak értelmét:

„Szabadon bűn és erény közt
Választani, mily nagy eszme
S tudni mégis, hogy felettünk
Pajzsul áll Isten kegyelme.”

Tiszta szívvel köszöntök hát mindenkit, szerte a nagyvilágban, akik megemlékeznek Madách Imréről, születésének 199. évfordulóján.

Szívből örülök, hogy e vírus szaggatta életünkben is újra együtt lehetünk Madách hívó szavára és együtt ünnepelhetjük azokat, akik oly sokat tettek a Madách életmű ápolásában, hordozásában.

Madách-i életmű. Istenem, de sokszor eltöprengtem rajta, vajon hogyan férhetett bele 41 évbe ez az irdatlan teljesítmény?

Versek, drámák, satírák, novellák, országgyűlési szónoklatok, tudományos munkák, közigazgatás szervezés, nemzetőrség állítás, elbukott szabadságharc, menekülők bújtatása, börtön, korai félárvaság, fiatalon elhunyt testvérek feletti gyász, saját kisgyermek elvesztése, hős szerelmes és csalódott férj, 5 gyermek apasága.

S, mind ezen közben megírja a magyar drámairodalom csúcsteljesítményét, a Tragédiát.

Nos, hogy mindez hogyan is férhetett bele, abba a szűkre mért 41 esztendőbe? Hát, erre csak egy nagyon suta válaszom van. Úgy, hogyan a másik zseni, Petőfi 26 évébe az ő felfoghatatlan teljesítménye.

Szóval, ilyen volt ez a XIX. század. Ilyen csodálatos embereket állított elénk, bár aligha követhető mintaként.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Gyakran halljuk, hogy a ma emberének mozgása a pörgés. Mindig és mindenhol pörgés van, nem érünk rá! De mire is a pörgés? Gondoljuk meg mi is az a pörgés! Forgás saját tengely körül. Mint a bűgőcsiga. Az is szépen pörög, nem is halad sehova.

Ezzel szemben Madáchoz tehetsége röpitette. Mindig mindenben kortársai előtt járt. Tanulmányit elképesztő tempóban és színvonalon végezte.

Csodálatos tehetségénél, talán csak jelleme volt hatalmasabb. Nem mindenkit szólított meg Arany János – irodalmunk örökös zsinórmértéke – úgy, mint a mi Madáchunkat: „Tisztelt hazafi”.

Ugyancsak Aranytól származik a dicséret is, mely így hangzik:

„Hatalmas gondolatokkal teljes.
Első tehetség Petőfi óta,
ki egészen önálló irányt mutat”.

A Tragédia elolvasása után vetette papírra eme sorokat a költőfejedelem.

Bevallom őszintén nekem, született nógrádi embernek mindig hevesebben ver a szívem egy kicsit, ha bárhol meghallom kiejteni Madách Imre nevét.

Olyan büszke vagyok rá, mintha legalább is, valami híres rokonomat emlegetnék. De, talán tényleg rokonunk Ő sokunknak, szellemi- és erkölcsi ősrünk mindnyájunknak, akik vállalják a küzdelmet a nemesért, az igazért, a jóért. A közjóért. A köz-jóért!

Madách úgy volt egyetemes gondolkodó, hogy közben hűséges, áldozatos hazafiként élt, és ragaszkodott Nógrádhoz, a szülőföldjéhez. Itt élte le az életét. Sztrégova, Csécse, Ecseg, Balassagyarmat, Csesztve neki elég volt földrajzi lélettérnek.

Ő innen is rálátott a világra. Igen. Madách innen Nógrád megyéből tette fel kérdéseit a Tragédiában. Ma talán úgy mondanánk, home-office dolgozott. S e XIX. századi kérdés sorozatra a XX. század csupa rossz választ adott.

Pedig Madách kérdés feltevései eléggé átfogóak voltak: társadalom fejlődésről, az egyén helyéről a társadalomban, gazdaságról, vagyoni helyzetekről, szabadságról és szolgálásról, férfi és nő viszonyáról, a környezet és az élővilág változásáról, falanszterré váló jövőképről, pénzt istenítő érzelemnélküli világról, az élet mindenkori céljáról és értelméről.

Sokáig az Úr volt a kedvenc helyszínem a Tragédiából (különösen Simonyi Károly ürrepülése óta), úgy éreztem, hogy csak ez az éteri magasság méltó Madách Imre szellemének szárnyalásához, a világra való rálátásához.

Most azonban egyre inkább a falanszter szín foglalkoztat. Gyanítom, többen is úgy gondolhattuk, hogy a zseni, a látnok, Madách Imre a kommunizmus borzalmát vetítheti elénk e színben. Sajnos, kezdem úgy látni, hogy a kommunizmusét is.

No, meg mára már a nyugati világban mind erőteljesebben nyomuló új orwelli világot is látni vélem falanszteresedni. Szellemileg, erkölcsileg mindenképp.

De, nekünk, magyaroknak a szabadság és a függetlenség büszke népének talán ez ellen is van védelmünk. Madách hagyta ránk: a küzdés állhatatosságát, a szépre, igazra vágyakozás képességét. Ragaszkodást az örök értékekhez. Hinni a Teremtő segítségével, bízni saját erőnkben, megadni az esélyt a XXI. századnak, hogy végre adjon helyes válaszokat a XIX. század Madách-i felvetésekre. És addig is: soha semmit fel nem adni!

Hogy érvényesek-e ma a „társadalom mérnökök” nyomulása alatt, a nagy viláगतalakító – vagy inkább összekuszáló – kísérletek idején Madách mondanivalói és Madách magatartása? Szerintem a válasz egyszerű: nem, hogy érvényesek, de szükségszerűek. Mert nekünk is kötelességünk gondoskodni róla, hogy a normalitás soha ne szorulhasson kisebbségbe, a még oly agresszív deviánszal szemben sem.

Nekünk is feladatunk vigyázni a minket ezer éve megtartó kereszténységre. Nem hagyhatjuk, hogy lazuljanak a nemzetegyesítés kötelékei. Nem relativizálhatjuk társadalmunk alapegységét a családot. És mindenáron ragaszkodnunk kell önazonosságunkhoz. Hűnek kell maradnunk Madách küzdő emberéhez.

Azt gondolom, addig még van remény – bár ahogy Deák Ferenc fogalmazott: - tudunk mi remény nélkül is küzdeni -, amíg évről évre ilyen nagyszerű embereket tudunk felmutatni és példaképül állítani, mint idei díjazottaink.

Kedves Enikő, tisztelt Művész Úr köszönjük munkájukat, köszönjük, hogy erősítik bennünk a hitet. A hitet: a Teremtőben, a nemzetünkben, a családjainkban.

A hitet, melyből erőt merítünk mindennapjainkban, s melyből merítkezni fog a jövő nemzedéke is. Isten éltesse Önöket, önökkel együtt minden ünneplőt, valamennyi magyart szerte a nagyvilágban, és minden jóért, közjóért küzdő igaz embert.

Ne feledjük: Madách örök, mint ahogy a küzdés is.

Végezetül már most megkérem kedves kitüntetetteinket, hogy páratlan tudásukkal, tehetségükkel, képességeikkel és lehetőségeikkel élve segítsenek a jövőre esedékes Madách Imre bicentenárium méltó megünneplését megvalósítani.

Egyben megragadom az alkalmat, hogy itt, Madách Imre szülőföldjén Balassagyarmaton kapacitáljam, mindnyájukat járuljanak hozzá a jeles évforduló sikeres megünnepléséhez.

Isten áldja Önöket! Vigyék jó hírért Madáchnak, Nógrádnak.